

Projekt

z dnia 19 marca 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W WASILKOWIE**

z dnia ..... 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej w Gminie Wasilków na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Wasilków na lata 2024-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr LXX/569/23 Rady Miejskiej w Wasilkowie z dnia 06 lutego 2023 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wasilkowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sprawdzono pod względem formalno-prawnym

Monika Maszewicz
Rada Prawny

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Wasilkowie
z dnia ..... 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE
WASILKÓW NA LATA 2024-2028**

Wasilków, 2024 r.

Spis treści

WSTĘP	3
I. PODSTAWY PRAWNE	4
II. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	5
III. DIAGNOZA DO GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE WASILKÓW NA LATA 2024-2028	13
1. Sytuacja demograficzna	13
2. Pomoc społeczna.....	14
3. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.....	16
4. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Wasilków.....	16
5. Analiza ankiet „Przemoc domowa”.....	23
5.1. Problem badawczy.....	23
5.2. Metoda badań i narzędzie badawcze.....	23
5.3. Grupa badawcza.....	23
5.4. Analiza i interpretacja uzyskanych wyników badań.....	25
5.5. Wnioski z ankiet.....	34
IV. OGÓLNE WNIOSKI.....	36
V. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU	36
VI. TERMIN REALIZACJI.....	40
VII. ADRESACI PROGRAMU	40
VIII. REALIZATORZY PROGRAMU	40
IX. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU.....	41
X. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU	41
XI. FINANSOWANIE PROGRAMU	41

WSTĘP

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem gminy określonym między innymi w ustawie o pomocy społecznej, gdzie jednym z powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom jest przemoc domowa. Wpisuje się także w zadania przeciwdziałania alkoholizmowi zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Natomiast opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Działania określone w niniejszym programie realizowane będą przez głównie przez zespół interdyscyplinarny, powołany przez Burmistrza Gminy Wasilków oraz powołane przez zespół grupy diagnostyczno-pomocowe.

W 2011 roku opracowano pierwszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który realizowany był w latach 2011-2014, kolejny funkcjonował w latach 2015- 2022 oraz 2023. W każdym z nich głównym celem było zmniejszenie skali tego zjawiska poprzez profilaktykę i szereg działań przeciwdziałających, a także ochrona osób doświadczających przemocy, szkolenia specjalistów pracujących z osobami uwięzionymi w przemoc, jak również podejmowano działania wobec sprawców przemocy. Wszystkie te zadania realizowane były przez Zespół Interdyscyplinarny, który rozpatrywał i prowadził wszystkie procedury Niebieskiej Karty, poprzez powołane do tego grupy robocze. Obsługę organizacyjno- techniczną zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie.

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy, różnorodne działania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc.

Zgodnie z art. 6 ust. 2, pkt.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn. zm.), dalej także "ustawa". Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wasilków na lata 2024 - 2028 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 1426 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),

- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 poz. 1304 z późn. zm.),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

II. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Od 22 czerwca 2023 r. przez przemoc domową rozumie się: "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej" (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
  - c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
  - d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
  - e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
  - f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
  - g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
  - h) małoletni
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Obecnie obowiązujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze "Niebieskie Karty" (dalej także "NK"), nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie NK. Wprowadzono zasadę realizacji NK, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury "Niebieskie Karty" napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury "Niebieskie Karty" nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze "Niebieskie Karty" przez okres 9 miesięcy po

jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznającą przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
  - osobę dotkniętą przemocą domową lub
  - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego

otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- 1) aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- 2) ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- 3) grzywny do 5000 złotych.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub

zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie "ofierze" bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma,

bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.

4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokożenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego

wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;

2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobniak wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. "Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy "drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena

- i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
  - 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

III. DIAGNOZA DO GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE WASILKÓW NA LATA 2024-2028.

1. Sytuacja demograficzna

Wasilków to jedna z najstarszych miejscowości na Podlasiu i miasto o bogatej historii sięgającej dziejów Jagiellonów, które zaliczane jest do aglomeracji białostockiej i położone w dolinie rzeki Supraśl. To wyjątkowo urokliwe i dogodne do życia miejsce, co znajduje odzwierciedlenie w szybko wzrastającej liczbie mieszkańców. Same miasto zamieszkuje 11.479 tysięcy osób i zajmuje powierzchnię 28,15 km², a na terenie całej gminy mieszka 18.594 tysięcy osób. Teren Gminy Wasilków leży w regionie Wysoczyzny Białostockiej, w centralno-wschodniej części województwa podlaskiego, na północ od Białegostoku.

Gmina Wasilków jest atrakcyjna dla rodzin, które decydują się w niej zamieszkać ze względu na bliskość położenia względem dużego miasta jakim jest Białystok, niskie koszty oraz ceny mieszkań i nieruchomości. Każdego roku na terenach wiejskich i osiedlach mieszkaniowych budowane są nowe drogi dojazdowe jak również modernizowane są istniejące już ulice.

Według danych z Urzędu Gminy w Wasilkowie liczba mieszkańców w roku 2021 wynosiła 17.784 osób, a według stanu na dzień 31 grudnia 2023 wyniosła 18.594 osób. Jak wynika z powyższych danych liczbowych stale wzrasta liczba ludności w gminie Wasilków (wzrost o 810 osób). Taki stan rzeczy spowodowany jest napływem ludności, którzy chętnie osiedlają się na terenach pod zabudowę mieszkalną, a w szczególności w okolicach wiejskich. Wzrost liczby

mieszkańców powoduje wzrost zapotrzebowania na różne usługi społeczne, w tym miejsca w żłobkach, przedszkolach, niezbędną infrastrukturę w zakresie edukacji oraz rozwoju sportu i miejsc do rekreacji, a także niezbędne instrumenty i konkretną ofertę pomocy dla osób uwięzionych w przemoc domową.

W poniższej tabeli przedstawiono procentowy udział ludności w wieku od 0 do 18 lat, wieku tzw. produkcyjnym oraz w wieku emerytalnym w latach 2021-2023.

Tabela nr 1. Procentowy udział ludności

Wiek ludności	2021		2022		2023	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
0-18	4.090	23	4.293	23	4.343	23
Wiek produkcyjny	11.026	62	11.175	61	11.273	61
Wiek emerytalny	2.668	15	2.861	16	2.978	16
Ogółem	17.784	100%	18.329	100%	18.594	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

Analizując zawarte w tabeli dane, w gminie Wasilków zauważyć można zwiększającą się liczbę mieszkańców we wszystkich kategoriach wiekowych.

2. Pomoc społeczna

Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto 1078 rodzin, w tym 1824 osób. Analizując liczbę osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców gminy Wasilków, można stwierdzić, że pomocą objęto 6,78 % ogółu ludności gminy. Notujemy tendencję spadkową liczby osób korzystających z pomocy społecznej w formie finansowej (w 2022r. wsparciem objętych było 7,29% ludności, a w 2023 – 8,68%).

Tabela nr 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2021-2023

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2021	390	692	17784	3,89%
2022	329	537	18329	2,93%
2023	359	595	18594	3,20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPS

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Inne powody występują w pojedynczych przypadkach. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z MOPS w latach 2021-2023 roku.

Tabela nr 3. Powody korzystania z pomocy MOPS

Lp.	Powody przyznania pomocy społecznej	2021	2022	2023
1	ubóstwo	102	93	97
2	bezdomność	3	9	12
3	potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	29	18	21
4	bezrobocie	128	115	104
5	niepełnosprawność	111	121	110
6	długotrwała choroba	143	144	146
7	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	52	48	47
8	przemoc w rodzinie	0	0	0
9	alkoholizm	21	17	15
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	9	11
11	zdarzenie losowe	2	3	1

Źródło: Opracowanie własne

3. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych

W 2023 roku z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wasilkowie skorzystało łącznie 359 rodzin, w tym 51 rodzin z dziećmi. Z informacji sprawozdawczych oraz pochodzących od pracowników socjalnych wynika, że w 2023 roku w 47 rodzinach zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze, a 28 z nich objętych było wsparciem asystenta. Rodziny, które z różnych powodów korzystają z pomocy finansowej MOPS, posiłków w szkole, a w których nie zdiagnozowano problemów opiekuńczo-wychowawczych stanowią grupę osób zagrożoną wystąpieniem podobnych problemów z dziećmi. Wsparciem dla rodzin jest organizacja usług opiekuńczych, usług asystenta rodziny.

Omawiana bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych nie jest jedynym problemem występującym w rodzinach, często występuje ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm oraz przemoc w rodzinie.

4. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Wasilków.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do badania, ze względu na fakt, że dotyczy najbardziej intymnej sfery życia człowieka. Ogólne szacowanie skali przemocy w rodzinie obarczone jest dużym błędem ze względu na społeczne ograniczenia w ujawnianiu tego rodzaju problemów. Ofiary przemocy nie zawsze chcą zdradzać sprawy, które uznają za wstydliwe. W konsekwencji większość przypadków przemocy nadal nie jest ujawniona. Zjawisko to przez wiele lat było marginalizowane, a podejmowane działania miały jedynie na celu odizolowanie ofiary od sprawcy.

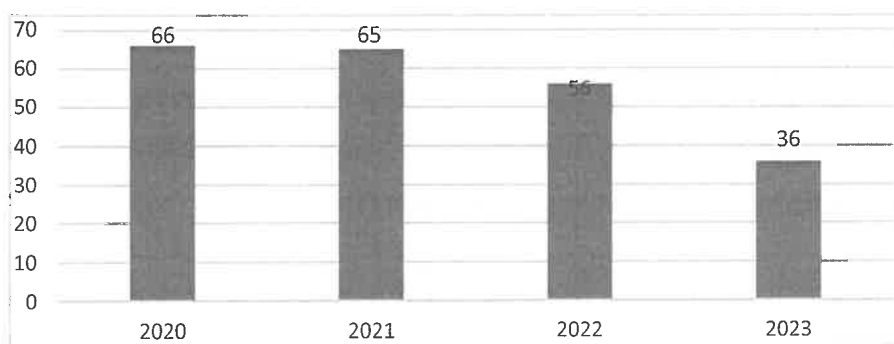
Istnieje zatem potrzeba podejmowania kompleksowych działań skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie jak również osób stosujących przemoc.

Od problemu przemocy nie są wolne również rodziny zamieszkujące gminę Wasilków. Przemoc w rodzinie często łączy się z problemem nadużywania alkoholu i występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie została przeprowadzona w oparciu o posiadane statystyki i dane. Oszacowanie zjawiska przemocy możliwe jest między innymi dzięki procedurze „Niebieskie Karty”.

W latach 2020-2023 zostały wszczęte łącznie 223 procedury „Niebieskiej Karty”.

Zestawienie danych w formie wykresu jasno obrazuje, iż co roku zmniejsza się ilość rodzin, które są objęte procedurą „Niebieskie Karty”.

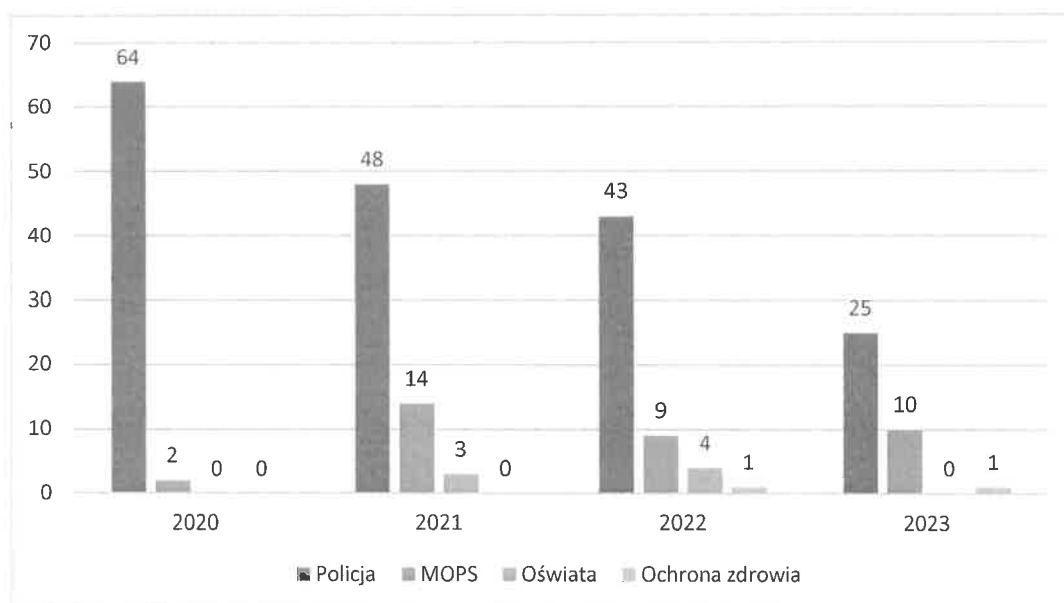
Wykres 1 - Ogólna liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w Gminie Wasilków w latach 2020-2023

Najczęściej procedura jest wszczynana przez funkcjonariuszy Policji przybywających na interwencję (180), w następnej kolejności przez pracowników jednostek pomocy społecznej (35), placówki oświatowe (7), ochronę zdrowia (2). Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie wszczęła żadnej procedury „Niebieskie Karty”.

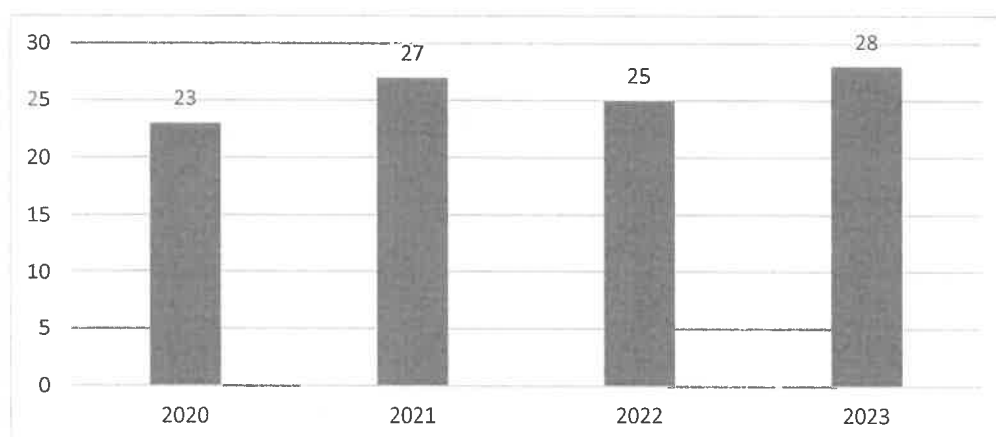
Poniżej przedstawiamy zestawienie wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” przez poszczególne służby w latach 2020-2023.

Wykres 2 - Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez poszczególne służby w latach 2020-2023

W analizowanym okresie tj. w latach 2020-2023 odbyło się 16 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. W tym samym okresie odbyło się 109 posiedzeń grup roboczych.

Wykres 3 - Liczba posiedzeń grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2020-2023

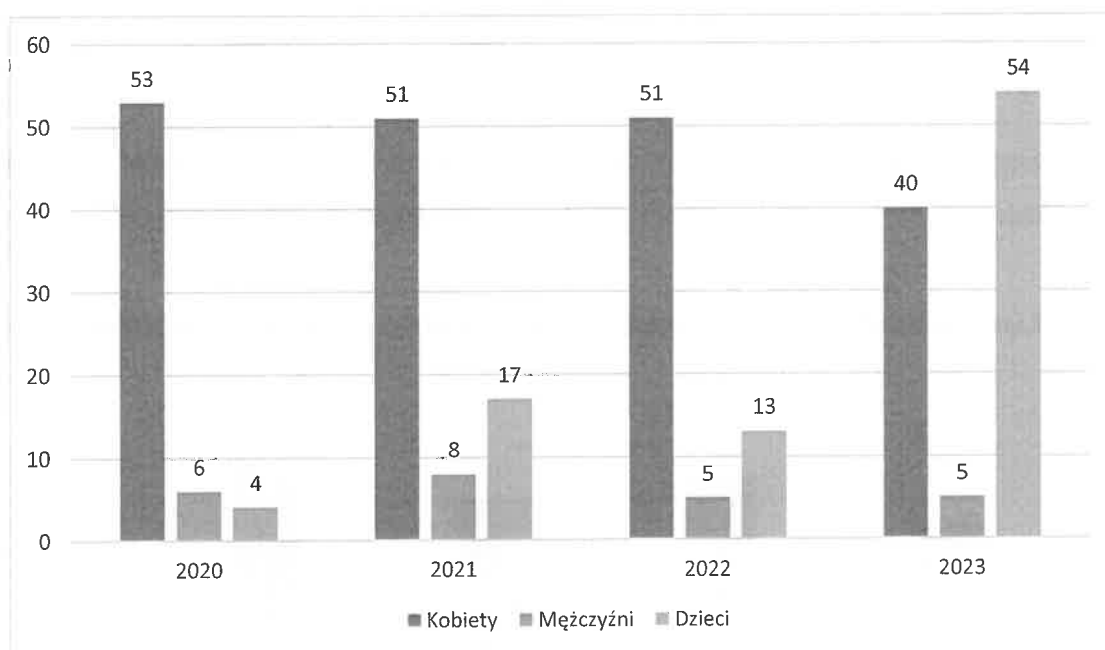

Grupą najczęściej doświadczającą przemocy na terenie gminy Wasilków są kobiety - 195 przypadków. Jako najczęściej występujące formy przemocy wskazane zostały przemoc psychiczna oraz fizyczna, rzadziej przemoc ekonomiczna, seksualna czy zaniedbanie.

Zjawisko przemocy wobec mężczyzn zostało określone na poziomie 24 przypadków, z czego formami przemocy była przemoc fizyczna i psychiczna oraz sporadycznie zaniedbanie.

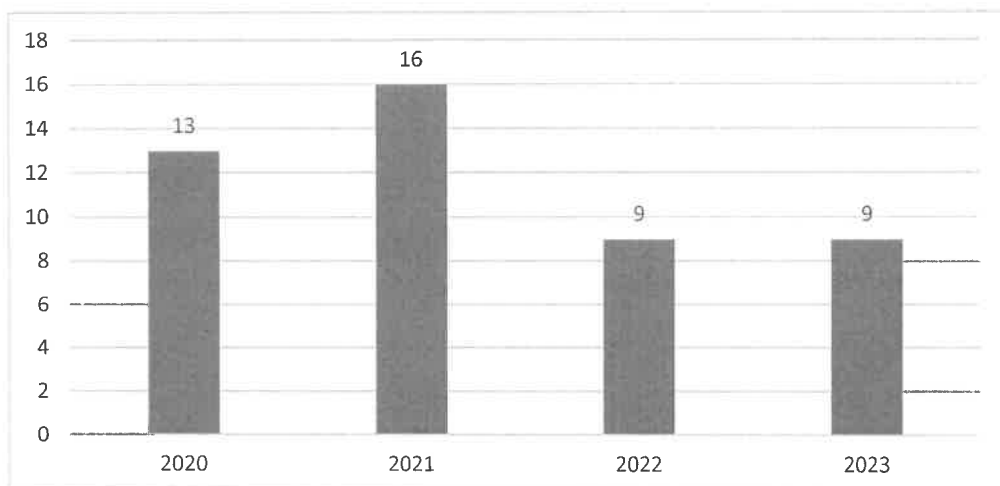
Przemoc wobec dzieci została ujawniona na poziomie 88 przypadków, z czego dominującą formą była przemoc fizyczna, psychiczna oraz zaniedbanie. Należy również zwrócić uwagę, że dzieci z rodzin gdzie dochodzi do przemocy często nie są wskazywane jako bezpośrednie jej ofiary ale pośrednio narażone są na przemoc i udział w demoralizujących sytuacjach, wielokrotnie interweniując i broniąc ofiarę przemocy domowej.

Wykres 4 – Struktura osób doświadczających przemocy w rodzinie w latach 2020-2023

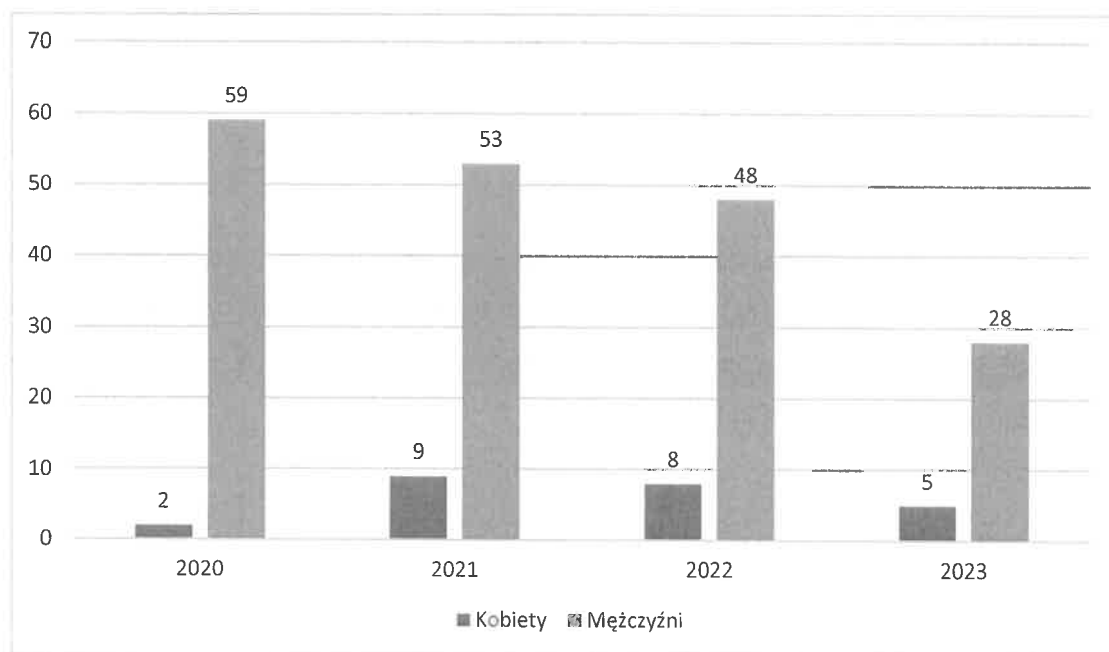
Na terenie gminy Wasilków w latach 2020-2023 zdiagnozowano problem przemocy wobec seniorów głównie w formie psychicznej oraz zaniedbania. Najwięcej przypadków przemocy stosowanej na osobach starszych zanotowano w roku 2021.

Wykres 5 - Przemoc wobec osób starszych w latach 2020-2023

W Gminie Wasilków osobami najczęściej stosującymi przemoc są mężczyźni (188 przypadków), w 24 przypadkach przemoc stosowały kobiety.

Wykres 6- Sprawcy przemocy domowej w latach 2020-2023

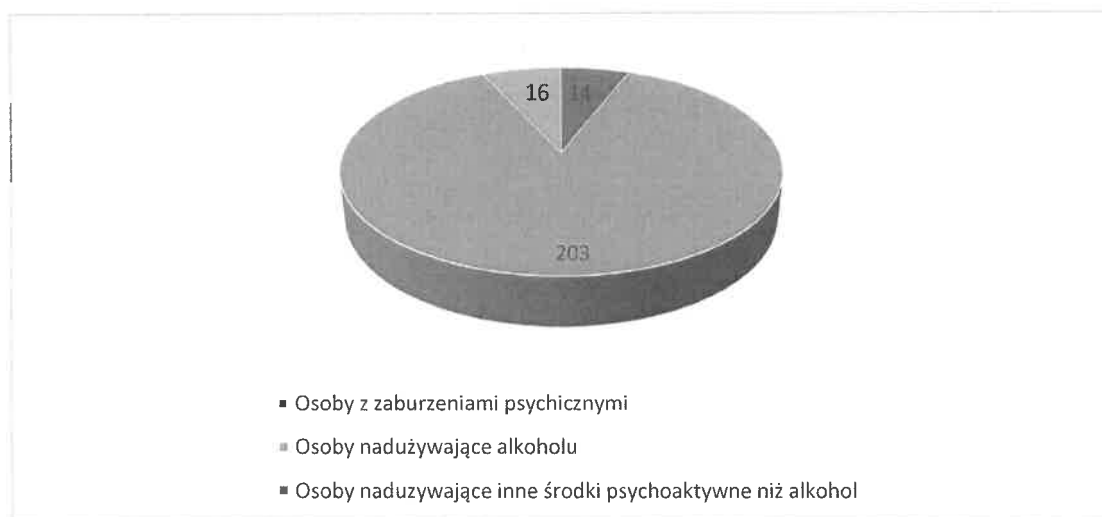
Według danych zebranych na podstawie procedury „Niebieskie Karty” mężczyźni najczęściej stosowali przemoc wobec swoich żon, rodziców, konkubin.

Tabela 1. Stopień pokrewieństwa pomiędzy sprawcami, a ofiarami przemocy w rodzinie.

Stopień pokrewieństwa	2020	2021	2022	2023
Mąż	29	22	23	24
Ojciec	2	4	5	5
Syn	15	8	12	6
Konkubent	9	17	6	6
Wnuk	1	0	0	0
Brat	2	0	0	3
Zięć	0	0	0	0
Ojczym	1	2	4	1
Żona	0	2	1	1
Matka	1	4	5	4
Córka	1	3	0	0
Konkubina	0	0	0	2
Wnuczka	0	0	0	0
Siostra	0	0	0	0
Synowa	0	0	0	0
Macocha	0	0	0	0

Największa liczba osób wskazanych jako sprawcy przemocy w rodzinie w latach 2020-2023 borykała się z problemem nadużywania alkoholu (104 przypadki). Nieco mniej osób zmagало się z zaburzeniami psychicznymi oraz nadużywającymi innych niż alkohol środków psychoaktywnych.

Wykres 7 – Charakterystyka sprawców przemocy

Jeśli chodzi o działania podjęte wobec sprawców przemocy w rodzinie w Gminie Wasilków w większości przypadków sprawa przemocy została zgłoszona dzielnicowemu Komisariatu Policji lub innemu funkcjonariuszowi Policji oraz została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”. Ponadto sprawcy przemocy otrzymywali skierowanie do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, były też kierowane wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Sądu Rodzinnego. Podejmowano również działania, takie jak rozmowy wspierające/korygujące.

Wśród działań podejmowanych na rzecz ofiar przemocy w rodzinie znalazły się skierowania do psychologa oraz skierowania do udziału w spotkaniach grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Do innych działań należały: pomoc prawna, pomoc pedagoga szkolnego, terapia indywidualna i socjoterapia, pomoc rzeczowa, szkolne programy profilaktyczne.

Podsumowując, w Gminie Wasilków dominującą formą przemocy jest znęcanie się psychiczne i fizyczne, a ofiarami przemocy najczęściej są kobiety. Wobec ofiar przemocy najczęstszą formą udzielanej pomocy było świadczenie pracy socjalnej w tym cykliczne wizyty w środowisku. Informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych. Wskazanie na możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, oraz w formie poradnictwa medycznego, zawodowego i rodzinnego, skierowanie do psychologa, powiadomienie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dzieci.

Najczęściej sprawcami przemocy byli mężczyźni, którzy swoją agresję kierowali wobec żon, rodziców i konkubin. Przemoc wobec dzieci stosowały kobiety jak i mężczyźni. Sprawca przemocy został określony jako osoba w wieku produkcyjnym, posiadająca problem z nadużywaniem alkoholu.

5. Analiza ankiet „Przemoc domowa”

Przeprowadzona na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

5.1. Problem badawczy.

Celem poznawczym badania było określenie stopnia świadomości mieszkańców Gminy Wasilków na temat zjawiska przemocy.

Celem praktycznym było sformułowanie wniosków wynikających z przeprowadzonego badania oraz określenie form Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

5.2. Metoda badań i narzędzie badawcze.

Metodą badawczą był sondaż diagnostyczny, a zastosowaną techniką badanie ankietowe.

Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety, w którym zamieszczono 15 pytań, w tym 3 pytania półotwarte i 12 pytań zamkniętych.

Wśród pytań zamkniętych zastosowano:

- siedem pytań koniunktywnych – umożliwiających dokonanie wyboru jednej z podanych możliwych odpowiedzi,
- dwa pytania półotwarte – zawierające kafeterię gotowych odpowiedzi, a jednocześnie umożliwiające swobodę wypowiedzi na badany temat,
- pięć pytań alternatywnych – zakładające alternatywne możliwości odpowiedzi „tak” „raczej tak”, „nie”, „raczej nie”, „nie wiem”,
- jedno pytanie otwarte – dające swobodę wypowiedzi dwóch propozycji

Kwestionariusz ankiety uzupełniono pytaniami o charakterze metryczkowym dotyczącymi płci, wieku i wykształcenia. Ankieta była anonimowa.

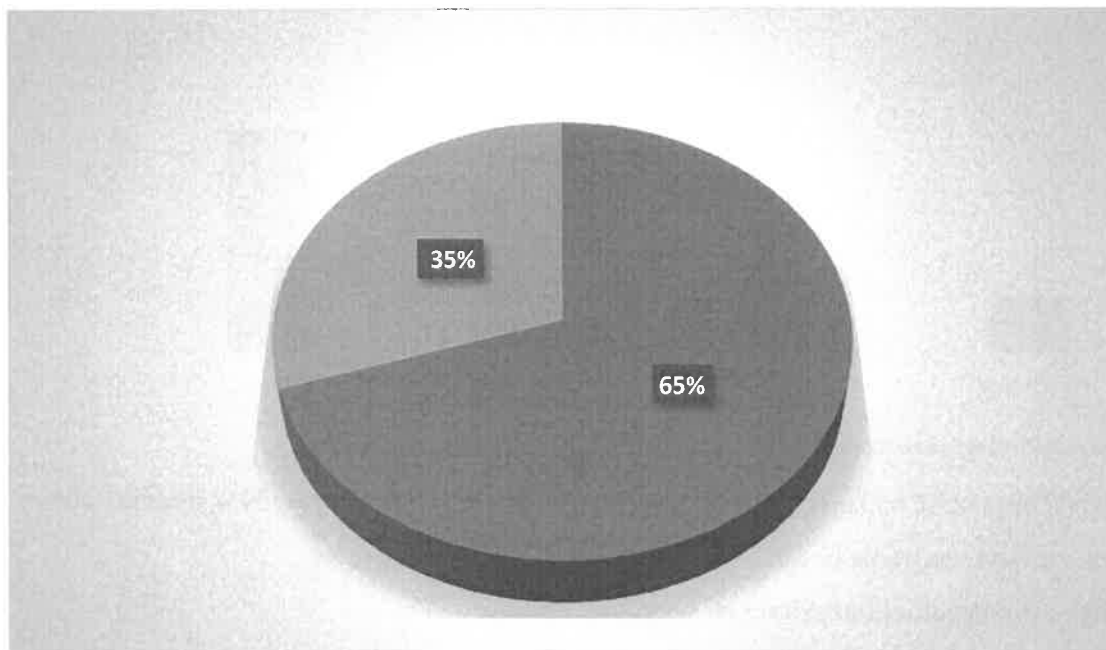
5.3. Grupa badawcza.

Grupę badawczą stanowili mieszkańcy Gminy Wasilków. W oparciu o kryterium kompletności dokonano analizy 140 ankiet, stanowiących pełnowartościowy materiał badawczy.

Poszerzoną charakterystykę grupy badawczej prezentują niżej zamieszczone wykresy.

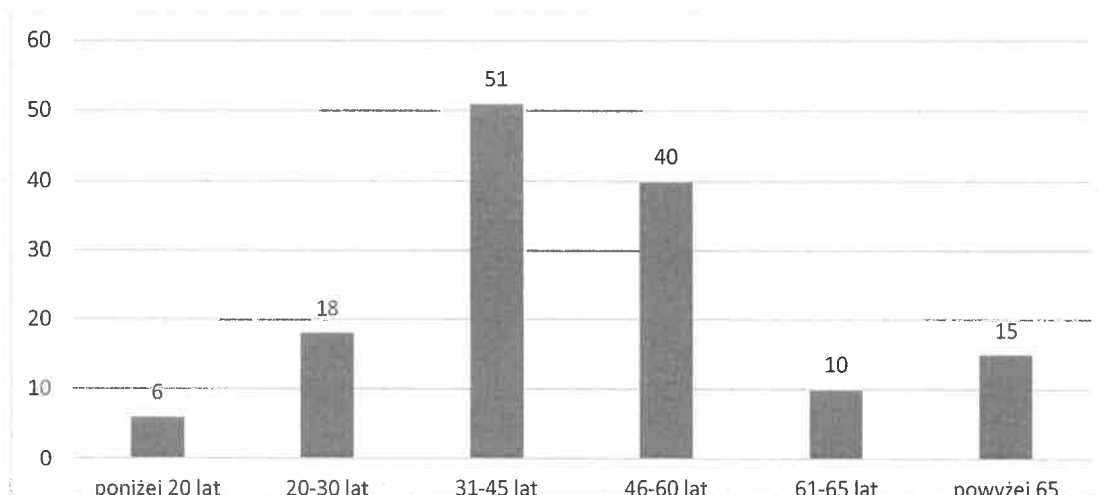
Wykres nr 1. Grupa respondentów z podziałem na płeć.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Wśród mieszkańców objętych badaniem 65% stanowiły kobiety, zaś 35 % mężczyźni.

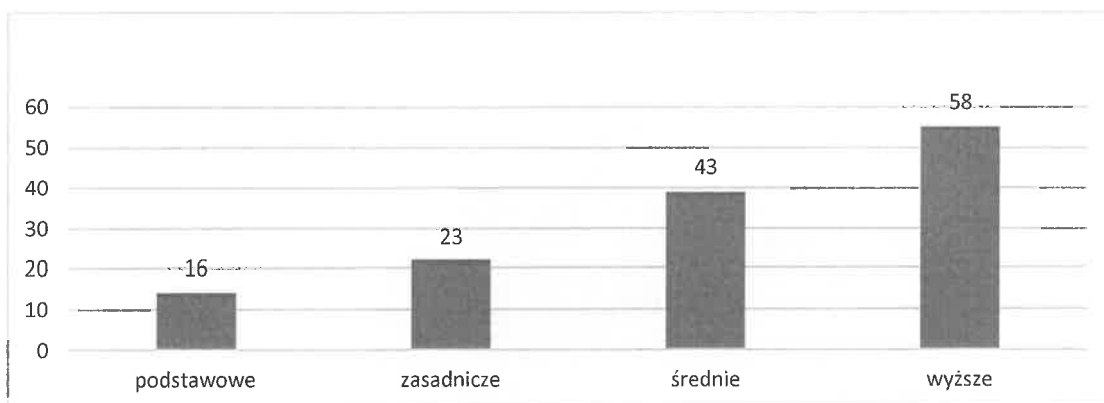
Wykres nr 2. Podział ze względu na wiek.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Najliczniejszą grupą wiekową, reprezentującą swoje stanowisko na temat zjawiska przemocy domowej, byli mieszkańcy w przedziale wiekowym 31-45 lat. Najmniejszy udział badanych stanowili respondenci w wieku poniżej 20 lat.

Wykres 3. Podział ze względu na wykształcenie.

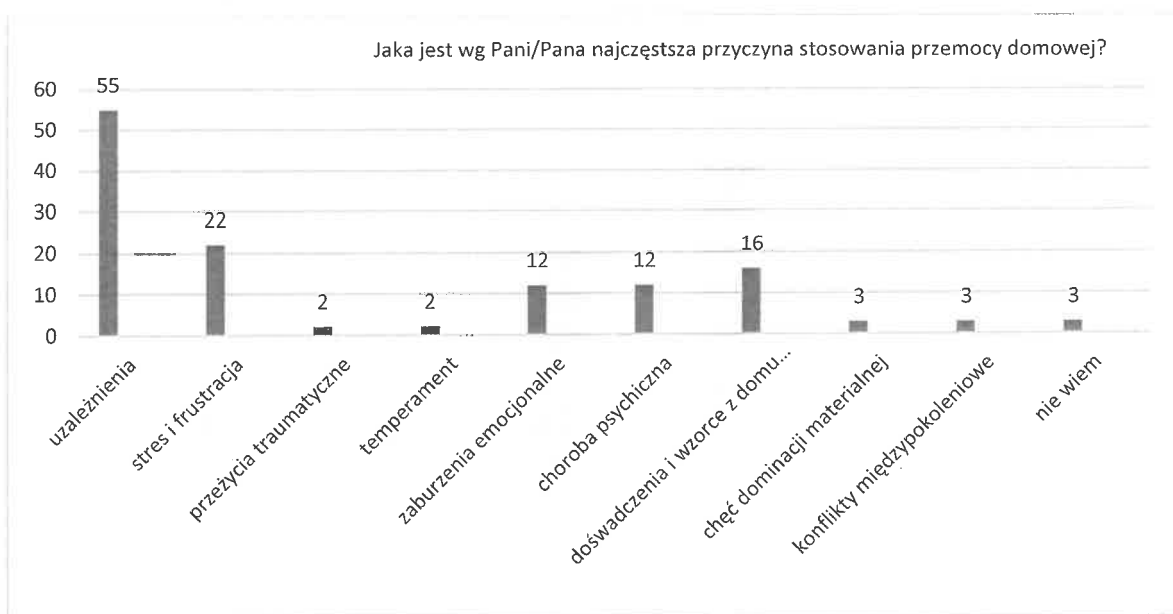
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Zdecydowana większość badanych tj. 44% posiadała wyższe wykształcenie, 29% średnie, 16% zasadnicze, zaś wykształcenie podstawowe posiadało 11% respondentów.

5.4. Analiza i interpretacja uzyskanych wyników badań.

Pierwsze pytanie z ankiety dotyczyło postrzegania przyczyny najczęstszego stosowania przemocy. Było to pytanie dysjunktywne. Ankietowani dokonywali wyboru jednej spośród 10 odpowiedzi.

Wykres nr 4. Najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej.

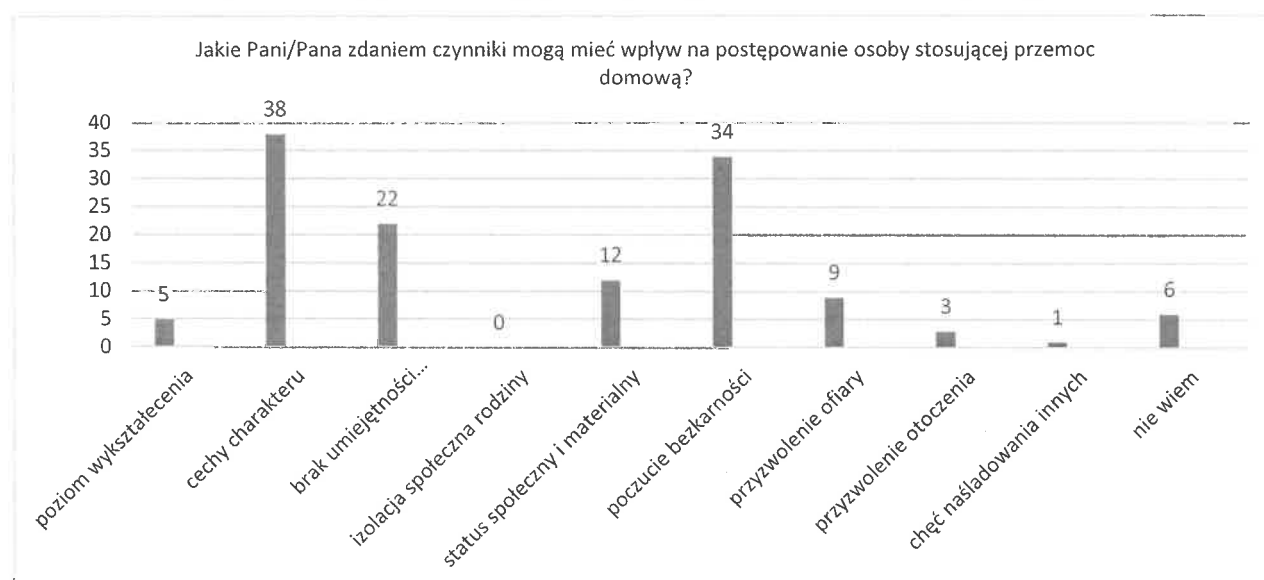
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza ilościowa wskazuje, iż 41% respondentów uważa, że najczęstsza przyczyna stosowania przemocy to uzależnienia, 16% wskazuje na stres i frustrację, 15% na doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego, 10% choroba psychiczna oraz ten sam procent badanych osób wymienia zaburzenia emocjonalne. Na powyższe pytanie 3% ankietowanych stwierdziło, że nie wie jaka jest najczęstsza

przyczyna stosowania przemocy domowej.

Kolejne pytanie odnosiło się do czynników mogących mieć wpływ na postępowanie osoby stosującej przemoc domową. W tym pytaniu dysjunktywnym ankietowani również dokonywali wyboru jednej spośród 10 odpowiedzi.

Wykres nr 5. Czynniki mogące mieć wpływ na postępowanie osoby stosującej przemoc domową.

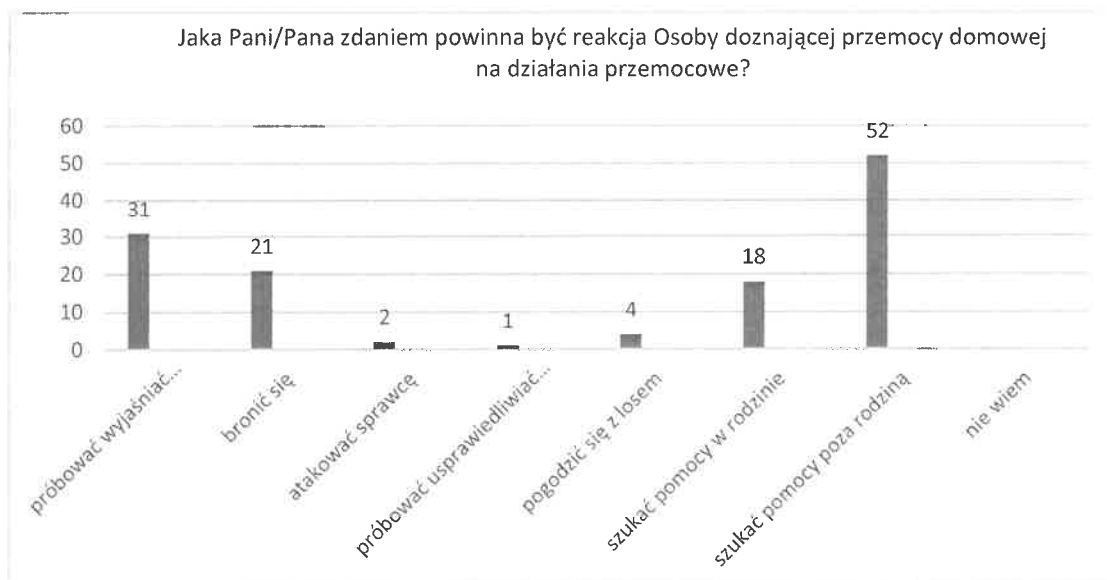

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza ilościowa uzyskanych wyników wskazuje, iż najczęściej zaznaczonych czynników mogących mieć wpływ na postępowanie osoby stosującej przemoc domową wskazuje na przewagę cech charakteru, poczucia bezkarności, brak umiejętności wychowawczych, status społeczny i materialny oraz przyzwolenie ofiary. 5% uczestników badania stwierdziło, że nie wie jakie czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osoby stosującej przemoc domową.

W 3 pytaniu ankietowani zostali poproszeni o zaznaczenie jaka powinna być reakcja osoby doznającej przemocy domowej na działania przemocowe. Należało dokonać wyboru jednej odpowiedzi z spośród 8.

Wykres nr 6. Reakcja osoby doznającej przemocy domowej na działania przemocowe.

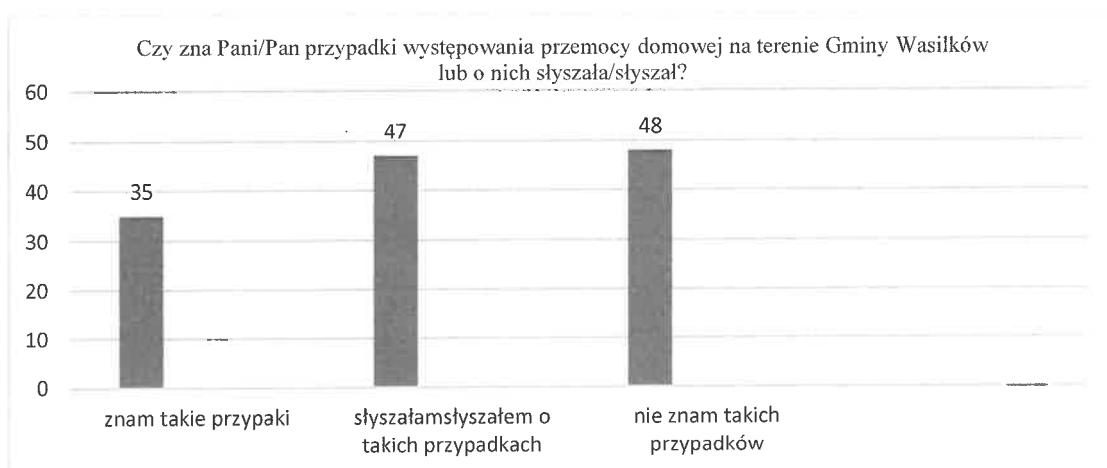

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Największa liczba ankietowanych tj. 40% uważa, że osoba doznająca przemocy domowej powinna szukać pomocy poza rodziną, 23 % wskazuje na próby wyjaśnienia nieporozumienia, 16% zachęca do bronięcia się, 16% na szukanie pomocy w rodzinie.

Kolejny problem badawczy dotyczył znajomości przypadków występowania przemocy domowej na terenie Gminy Wasilków. Było to pytanie zamknięte. Ankietowani dokonywali wyboru jednej spośród trzech odpowiedzi.

Wykres nr 7. Znajomość występowania przemocy domowej na terenie Gminy Wasilków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

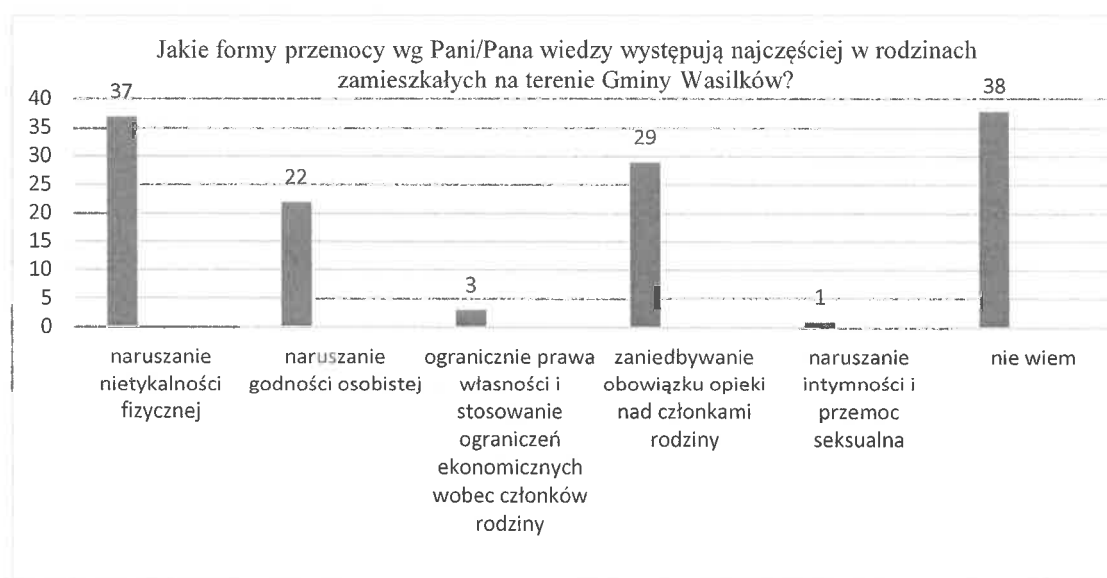
Analiza ilościowa uzyskanych danych ukazuje, iż 34 % nie zna przypadków występowania przemocy domowej na terenie Gminy Wasilków, 38% słyszała o przypadkach występowania przemocy

domowej, zaś 28% wypowiedzianych osób zna takie przypadki.

Analiza jakościowa uzyskanych odpowiedzi pozwala na stwierdzenie, że większa część respondentów tj. 66% zna lub słyszała o przypadkach przemocy domowej występującej na terenie Gminy Wasilków.

W kolejnym pytaniu poproszono o zaznaczenie 1 z 5 wymienionych form przemocy jaka wg. posiadanej wiedzy ankietowanego występuje najczęściej w rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Wasilków.

Wykres nr 8. Formy przemocy występujące najczęściej w rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Wasilków.

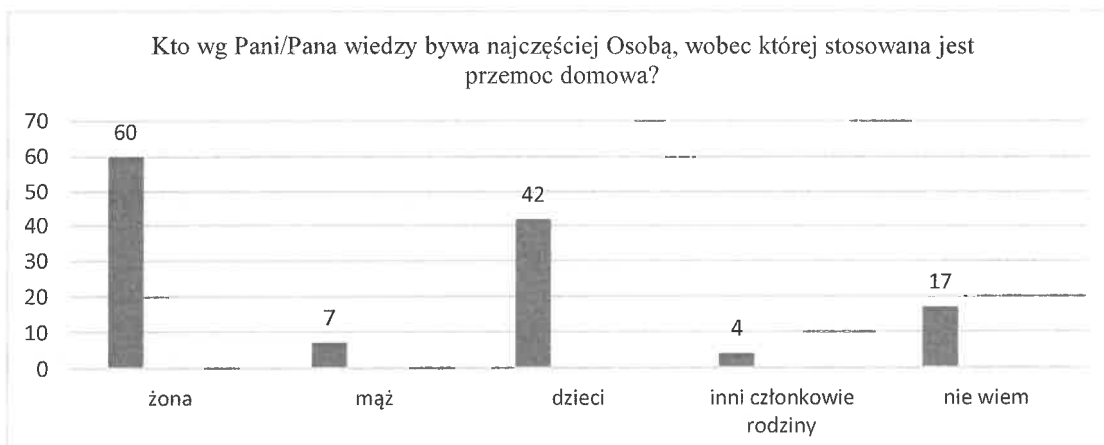

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Na terenie Gminy Wasilków 28 % respondentów wskazało, że najczęstszą formą przemocy występującą w rodzinach jest naruszenie nietykalności fizycznej, 24% uważa, że zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny, 16% naruszenie godności osobistej, tylko 5% wskazuje ograniczenie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny zaś 1% naruszenie intymności i przemoc seksualną. Wśród osób biorących udział w ankiecie, 28% nie wie jakie formy przemocy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Wasilków.

Istotnym aspektem badań było określenie przez mieszkańców Gminy Wasilków kto najczęściej bywa Osobą wobec której stosowana jest przemoc domowa. Pytanie w badanej kwestii było pytaniem zamkniętym. Należało wybrać 1 odpowiedź spośród 5.

Wykres nr 9. Osoby wobec których stosowana jest przemoc.

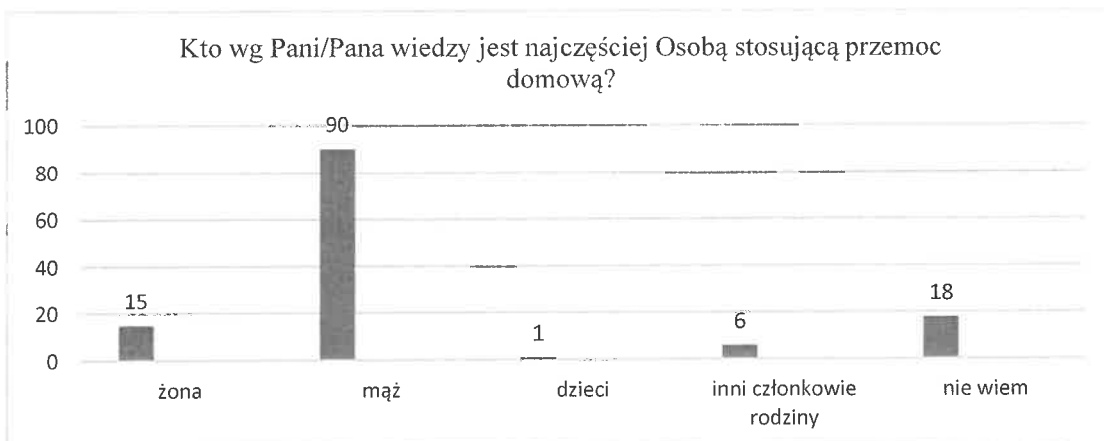

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza ilościowa wskazuje, że osobą wobec, której najczęściej stosowana jest przemoc domowa to żona, dzieci, mąż, inni członkowie rodziny. 12 % ankietowanych nie posiada wiedzy kto bywa najczęściej Osobą, wobec której stosowana jest przemoc domowa.

Analogicznie do poprzedniego pytania poruszono w kolejnym zagadnieniu kwestię kto najczęściej jest osobą stosującą przemoc domową.

Wykres nr 10. Osoby najczęściej stosujące przemoc domową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

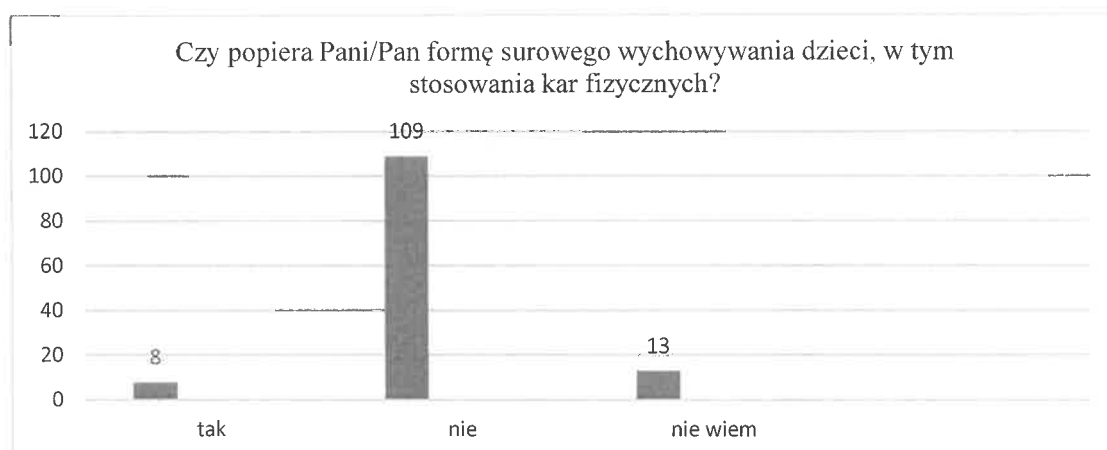
Największa liczba ankietowanych, bo aż 70 % wskazało męża jako osobę najczęściej stosującą przemoc domową, 12% uważa, żonę, 5% innych członków rodziny. Wśród ankietowanych 13% nie wie kto może być osobą najczęściej stosującą przemoc domową.

Kolejnym bardzo istotnym aspektem badań było ustalenie, czy mieszkańcy Gminy Wasilków popierają formy surowego wychowywania dzieci, w tym stosowania kar fizycznych.

Było to pytanie zamknięte, dysjunktywne, wymagające wyboru tylko jednej odpowiedzi spośród trzech

proponowanych.

Wykres nr 11. Popieranie form surowego wychowywania dzieci, w tym stosowania kar fizycznych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza jakościowa badania wykazała, że forma surowego wychowywania dzieci, w tym stosowania kar fizycznych nie jest popierana przez mieszkańców Gminy Wasilków, na co wskazało 85% respondentów.

Istotnym aspektem poruszonym podczas badania było określenie przez respondentów, czy dopuszczają jest stosowanie przemocy w sytuacjach szczególnych.

Wykres nr 12. Dopuszczanie stosowania przemocy w sytuacjach szczególnych.

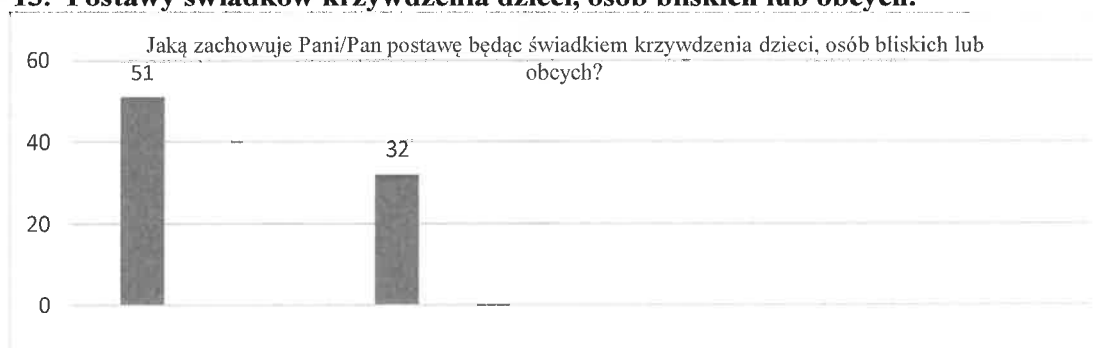
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Badani mieszkańcy gminy Wasilków nie dopuszczają stosowania przemocy w sytuacjach szczególnych. Za tym stanowiskiem opowiedziało się 78 % ankietowanych odpowiadając na pytanie półotwarte. Niewielu tj. 4% dopuszcza stosowanie przemocy w sytuacjach szczególnych. Swoje stanowisko tłumaczą następującymi argumentami: „przemoc w obronie własnej”, „gdy agresor czyha na życie ofiary”, „samoobrona”, „gdy nic innego nie pomaga”.

Wśród biorących udział w ankiecie 18 % nie wie, czy w sytuacjach szczególnych dopuszcza stosowanie przemocy.

Istotnym aspektem poruszonym podczas badania było określenie przez respondentów, jaką zachowują postawę będąc świadkiem krzywdzenia dzieci, osób bliskich lub obcych. Poproszono o ustosunkowanie się do jednej z postawy: interwencyjna lub bierna. Przy postawie interwencyjnej należało podać przykłady podjętych działań.

Wykres nr 13. Postawy świadków krzywdzenia dzieci, osób bliskich lub obcych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

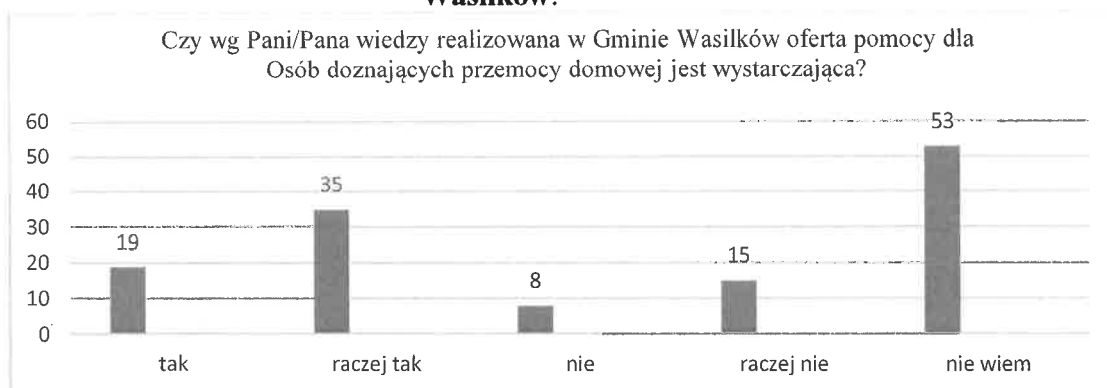
Przemoc domowa często odbywa się za zamkniętymi drzwiami. Analiza jakościowa badania wykazała, że mieszkańcy Gminy Wasilków w większości przypadków nie pozostają bierni na zachowania związane z krzywdzeniem dzieci, osób bliskich lub obcych. 75 % respondentów reaguje na krzywdę drugiego człowieka. W większości przypadków mieszkańcy dzwonią na numer alarmowy 112, kontaktują się z dzielnicowym lub pracownikiem socjalnym. Nawiązują rozmowę z osobą doznającą krzywdy, próbują ustalić co się dzieje złego, jak pomóc osobie doznającej przemocy, czy jest bezpieczna. Prowadzą rozmowę ostrzegawczą z osobą krzywdzącą.

Uzyskane wyniki pokazują, że 28% ankietowanych zachowuje postawę bierną, co przyczynia się do istnienia i eskalacji przemocy, a osoby krzywdzone bez wsparcia i pomocy osób z zewnątrz mają niezbyt duże szanse na poradzenie sobie z zachowaniem sprawcy.

Kolejny problem badawczy dotyczył wiedzy mieszkańców Gminy Wasilków na temat realizowania oferty pomocy dla Osób doznających przemocy domowej. Było to pytanie zamknięte, dysjunktywne. Ankietowali dokonywali wyboru jednej spośród pięciu odpowiedzi.

Wykres nr 14. Oferta pomocy dla Osób doznających przemocy domowej w Gminie Wasilków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza ilościowa uzyskanych danych ukazuje, iż zdaniem 54 ankietowanych oferta pomocy dla Osób doznających przemocy domowej jest wystarczająca lub raczej wystarczająca. Z kolei 33 respondentów określiło, że oferta pomocy jest niewystarczająca lub raczej nie wystarczająca. 53 mieszkańców biorących udział w badaniu nie wie, czy oferta pomocy dla Osób doznających przemocy jest wystarczająca.

Następne pytanie dotyczyło podejmowanych działań wobec Osób stosujących przemoc domową. Analogicznie do poprzedniego pytania było to również pytanie zamknięte, dysjunktywne. Ankietowali dokonywali wyboru jednej spośród pięciu odpowiedzi.

Wykres nr 15. Działania wobec Osób stosujących przemoc domową w Gminie Wasilków.

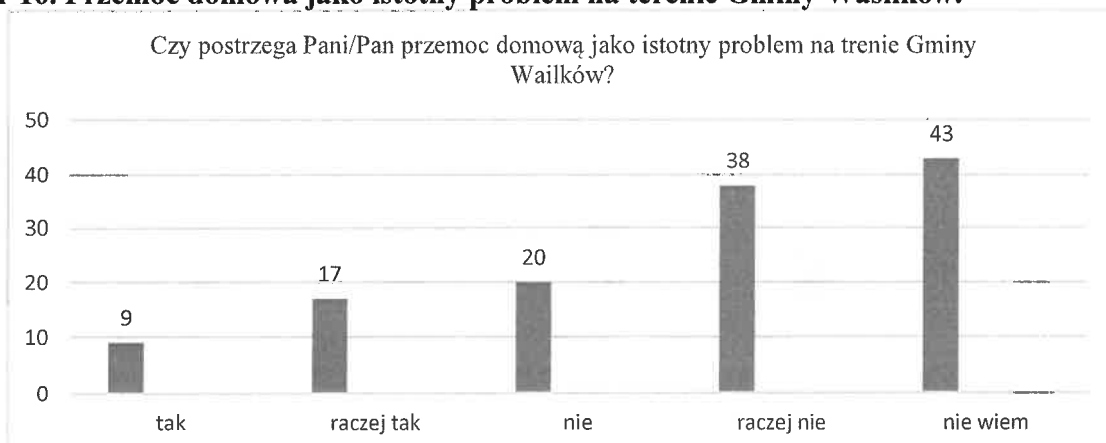
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza ilościowa ukazuje, że i przy tym pytaniu 53 mieszkańców nie wie, czy działania wobec osób stosujących przemoc domową są wystarczające. 64 badanych uważa, że podejmowane działania na terenie Gminy Wasilków są wystarczające lub raczej wystarczające. 23 uważa, że nie są lub raczej nie są podejmowane działania wobec Osób stosujących przemoc wystarczające.

W dalszej części ankiety badano, czy przemoc domowa jest istotnym problemem na terenie Gminy Wasilków. Zadano pytanie zamknięte, dysjunktywne. Ankietowali dokonywali wyboru jednej

spośród pięciu odpowiedzi.

Wykres nr 16. Przemoc domowa jako istotny problem na terenie Gminy Wasilków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza ilościowa pokazuje, że 17 ankietowanych uważa, że przemoc domowa jest istotnym problemem, 19, że raczej jest, 22 stwierdza, że nie, a 39 że raczej nie. 43 badanych mieszkańców nie wie, czy przemoc domowa jest istotnym problemem na terenie Gminy Wasilków.

W kolejnym pytaniu ankietowani zostali poproszeni o wypowiedzenie się przemoc domowa jest istotnym problemem na terenie Gminy Wasilków. Było to pytanie zamknięte umożliwiające dokonanie wyboru jednej odpowiedzi z spośród trzech.

Wykres nr 17. Ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety.

Analiza jakościowa uzyskanych wyników wskazuje, iż 44% badanych mieszkańców uważa, że istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej, 17 %, że nie. 39% respondentów nie wie, czy istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej.

Respondentów poproszono również o to, żeby określili jakie działania należałoby podjąć w Gminie Wasilków w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Pytanie w badanej kwestii było pytaniem otwartym, umożliwiającym swobodę wypowiedzi.

Badani mieszkańcy zaproponowali następujące działania: „wzywać MOPS lub Policję, warsztaty edukacyjne dla sprawców, edukacja w szkole, przymusowe terapie dla osób uzależnionych oraz sprawców przemocy, nagłaśnianie problemu oraz możliwości zastosowania środków zapobiegawczych, większe wsparcie dla ofiar przemocy, by się nie bały zgłaszać przemocy, większe zainteresowanie dzielnicowych, założyć infolinię dla osób doznających przemocy, wydać informator o przemocy, organizować konferencje i spotkania, nagłośnić zasady postępowania wobec osoby stosującej przemoc i dla ofiar przemocy, bronić się, więcej spotkań edukacyjnych z mieszkańcami, uczyć, że bicie to złe zachowanie, prowadzić spotkania z pracownikami socjalnymi, większy dostęp do pedagogów i psychologów w szkołach, przedszkolach oraz do psychiatrów, uświadomienie konsekwencji karnej stosowania przemocy, utworzenie grup wsparcia, telefon zaufania, kampanie społeczne, uświadomienie mężczyzn i kobiet o cechach charakteru sprawców przemocy, kursy przedmażeńskie o cechach osobowości, zatrudnić więcej policji, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności do pomocy, objęcie opieką psychologiczną, szkolenia dla policji, która ma problem z zauważeniem przemocy i nie umie rozmawiać z osobami dotkniętymi przemocą, edukacja służby zdrowia, ograniczyć sprzedaż alkoholu, zapewnienie, że policja może pomóc, stworzenie dostępu do mieszkań chronionych w większej ilości niż obecnie, edukacja służby zdrowia- lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej jak reagować na oznaki przemocy i jak je rozpoznawać, izolowanie sprawcy, wsparcie psychologiczne długoterminowe dla ofiary , odizolować na długo sprawcę, zaostrzyć kary, lepszy dostęp do pomocy, ukazywanie wizerunku sprawcy przemocy domowej, zapewnienie ofiarom odpowiedniej pomocy psychologicznej oraz odizolowanie faktyczne sprawcy, anonimowa linia telefoniczna połączona z komisariatem policji, całodobowy komisariat policji, dostęp do prawnika, obowiązkowa terapia dla sprawców przemocy”.

5.5. Wnioski z ankiet.

Wyniki uzyskane z przeprowadzonego badania zostaną wykorzystane do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej .

Celem ankiety było zbadanie stopnia świadomości mieszkańców gminy Wasilków na temat zjawiska przemocy domowej oraz rozpoznanie postaw wobec zachowań przemocowych.

Z analizy uzyskanych danych ilościowych i jakościowych wyłonił się obraz wskazujący, iż mimo znacznej świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej, istnieje potrzeba edukacji i profilaktyki. Wskazano na potrzebę dostarczenia wiedzy na temat przemocy domowej. Badania dowiodły wysoką świadomość ankietowanych w zakresie istnienia osób i instytucji, do których należy zgłosić się w przypadku bycia ofiarą lub świadkiem stosowania

przemocy. Weryfikacja danych wskazała, iż niezwykle kluczowe wydaje się zadbanie o upowszechnienie informacji o kompetencjach służb i instytucji, które udzielają pomocy osobom pokrzywdzonym.

IV. OGÓLNE WNIOSKI.

1. W Gminie Wasilków realizowanych jest wiele działań nakierowanych na pomoc osobom uwięzonym w przemoc. W szczególności są one realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie i Zespół Interdyscyplinarny. Brak jednak konkretnych programów zarówno profilaktycznych jak i terapeutycznych dla różnych grup osób uwięzonych w przemoc, w tym dla krzywdzonych dzieci.
2. Konieczne jest nagłaśnianie problematyki przemocy domowej w środowisku lokalnym poprzez publikację ulotek, plakatów, organizowanie konferencji, debat publicznych, akcji medialnych. Wszystkie te działania mają prowadzić do zmiany myślenia wśród mieszkańców gminy o osobach doświadczających przemocy, a także w celu spadku obojętności społecznej na przemoc domową.
3. Niezbędne jest edukowanie młodego pokolenia, w poprzez podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży zakresie rozpoznawania symptomów przemocy, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy oraz kształtowania postaw i tolerancji wobec innych.
4. Wymagane jest prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do rodziców uwięzonych w przemoc, również w sytuacjach okołorozwodowych w postaci mediacji, prowadzenia grup samopomocowych, kierowania do uczestnictwa w terapiach.
5. Skuteczna pomoc w sytuacji przemocy domowej możliwa jest przy ścisłej współpracy wszystkich służb, działających w tym zakresie na terenie gminy. Dlatego istotne jest stałe doskonalenie osób zaangażowanych w pracę na rzecz osób z problemem przemocy.
6. Rozwój współpracy osób i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez organizację spotkań i konferencji dla przedstawicieli służb oraz specjalistów.
7. W związku z nową ustawą istnieje konieczność wypracowania nowych procedur oraz sposobów postępowania grup diagnostyczno-pomocowych, monitorowania sytuacji rodzin po zakończeniu procedury Niebieskie Karty i inne.

V. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU.

1. CEL: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

- Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- Realizowanie procedury "Niebieskie Karty",
- Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
- Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Publikowanie na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wasilkowie informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- 4) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- 5) liczba założonych Niebieskich Kart,
- 6) liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- 7) liczba osób korzystających z poradnictwa,

- 8) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 9) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- 10) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- 11) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- 12) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 13) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 14) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- 15) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II CEL: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

- Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
- Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- 2) liczba osób uczestniczących w wyżej wymienionych programach,
- 3) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- 4) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury "Niebieskie Karty",

- 5) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty",
- 6) liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- 7) liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL: Zintensyfikowanie działań profilaktyczno - edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

- Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Wasilków (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
- Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
- Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,

- 2) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Wasilków
- 3) liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- 4) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- 5) liczba udzielonych porad,
- 6) liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- 7) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadań profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- 8) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- 9) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina Wasilków uczestniczyła,
- 10) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
- Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- 2) liczba uczestników szkoleń,
- 3) liczba superwizji i innych form wsparcia,

- 4) liczba osób korzystających z wyżej wymienionych form wsparcia zawodowego,
- 5) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

VI. TERMIN REALIZACJI.

Przyjmuje się termin realizacji jako realizacja ciągła co oznacza, że każde działanie będzie realizowane przynajmniej raz w roku.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną m.in. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane będą grupy diagnostyczno-pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wasilków na lata 2024 – 2028 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie.
- 2) Komisariat Policji w Wasilkowie,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4) Placówki oświatowe,
- 5) Służba zdrowia,
- 6) inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

IX. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU.

Obszar Gminy Wasilków.

X. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do ostatniego dnia lutego każdego roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wasilkowie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Burmistrzowi Gminy Wasilków pisemne sprawozdanie z realizacji Programu.

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Wasilków, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Wasilków na lata 2024-2028

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie na terenie Gminy Wasilków obowiązuje Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023-2026, przyjęty uchwałą nr LXX/569/23 Rady Miejskiej w Wasilkowie z dnia 06 lutego 2023 roku.

W związku z nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Miejską w Wasilkowie Gminnego Programu zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Program stanowi narzędzie do efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc domową. Program zawiera charakterystykę przemocy domowej jako zjawiska społecznego, wykaz celów, zadań i kierunków Programu, jego adresatów oraz określa podstawy prawne podejmowanych działań.

Podstawę Programu stanowi diagnoza problemu przemocy i jego rozmiarów na terenie Gminy Wasilków.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione

